

קונטרס
יפה
ירושתינו

משנת אדונינו מורינו ורבינו צדיק הדורות
ננמ"ח מוהר"ן מברסלב זצוק"ל
מפי
הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

ספה"ק משיבת נפש

אותיות ו' ז' וח'

אידיש

מועתק מלשונו הזהב

קונטרס ד'

חודש אב תשפ"ג לפ"ק

לשמיעת המאמר מפי הגה"צ שליט"א, ולהערות והארות

קול דורשי יחודך

718-586-5199

בא"י 0765997840

~ ~ ~

ניתן לקבל מידי חודש הקונטרס באימל: yyryms1@gmail.com

וכן ניתן לקבל את הקונטרס דרך הדואר, במחיר חודשי של \$20

עבור הוצאת עריכת הקונטרסים

נא להשאיר הודאה בקול דורשי יחודך נומער 9, או לשלוח אימל בבקשה

©

כל הזכויות שמורות

נסדר לדפוס ע"י:

718.484.2189

תוכן המאמר

- א תיקון אין אלע עולמות!..... ב
- אפילו ווען דאס הארץ איז פארשטאפט ג
- נאך נישט געווען קיין צוויי אייניגע תפילות מיום בריאת העולם!... ה
- א התחלה אויף אלע התחלות ו
- דער 'ברית עולם' פון כלל ישראל מיטן אויבערשטן! ז
- דער אויבערשטער אליין בעט אונז - 'האלט זיך'!..... ח
- "מי גר אתך - בענייתך?" ט
- "ובזה טועים החסידים הכשרים הרבה"..... י
- אבער דו האסט זיך נישט גע'שמד'ט!..... יב
- וועט ער זאגן תורה אין גיהנום... .. ג
- "והי"ה מעשה הצדקה"..... טז
- האלטן טייער די ירידה יח
- נישט מוותר אויף זיין אייגענעם עונש כא
- דער כח פון א ניגון!..... כד
- "איך וועל דיר נאך ווייזן מיין גוטס!"..... כו

מאמר ד'

'אותיות: ר' ז' ח'

אות ר'

כָּל אֲדָם שֶׁבְעוֹלָם אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד וְאֶפְלוּ אִם הוּא בְּתוֹךְ הָאָרֶץ מִמֶּשׁ, עִם כָּל זֶה בְּשֵׁרִיזָה לְכַנֵּס בְּעִבּוּרַת הַשָּׁמַיִם, בְּנֹדָאֵי צְרִיךְ שְׂגִילָה וְנִעְלָה מִדְרָגָא לְדְרָגָא. וּבְכָל פַּעַם וּפַעַם שְׂוִיזָא מִדְרָגָא לְדְרָגָא בְּפִי בְּחִינַתּוֹ, אֲזִי מִתְנַבְּרִים עָלָיו מִחֲדָשׁ הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַתְּאֻוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְהַמַּחְשְׁבוֹת וְהַכְּלֻבִּיּוֹת וְהַמְּנִיעוֹת וּמִתְפַּשְׁטִים בְּנִגְדוֹ בְּכָל פַּעַם מְאֹד וְאִינֶם מְנִיחִים אוֹתוֹ לְכַנֵּס לְשַׁעְרֵי קַדְשָׁהּ. וּבְזֶה מוֹעֵים הַחֲסִידִים הַכְּשָׁרִים הַרְבֵּה, בְּשֵׁרִיזָאִים שֶׁפְּתָאִם מִתְנַבְּרִים עָלָיו תְּאֻוֹת וּבְלֻבִּיּוֹת וּמְנִיעוֹת וְנִדְמָה לוֹ שֶׁנִּפְּל מִמִּדְרָגָתוֹ מַחֲמַת שְׁבֻמָּן תִּקְרָם לֹא הָיוּ אֵלּוּ הַתְּאֻוֹת וְהַכְּלֻבִּיּוֹת מִתְנַבְּרִים עָלָיו כִּי נִחִי וְהָיוּ נָחִים קָצֵת עַל כֵּן הוּא סוֹבֵר שֶׁנִּפְּל חֵם וְשָׁלוֹם. אֲבָל בְּאַמַּת אֵינן זֶה נִפְּלָה בְּלָל רַק שׂוּה מַחֲמַת שְׁצָרִיךְ לְעֻלוֹת מִדְרָגָא לְדְרָגָא לְפִי בְּחִינַתּוֹ, וּמַחֲמַת זֶה מִתְנַבְּרִים עָלָיו מִחֲדָשׁ בְּהַתְנַבְּרוֹת גְּדוֹל יוֹתֵר כֹּל הַתְּאֻוֹת וְהַכְּלֻבִּיּוֹת וְהַמְּנִיעוֹת וְהַעֲקָמִימוֹת שֶׁבִּלְבָב וְכוּ', וְצָרִיךְ בְּכָל פַּעַם וּפַעַם לְהַתְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ הַרְבֵּה וּלְכַלֵּי לִפְל מִזֶּה בְּדַעְתּוֹ בְּלָל, עַד שִׁיתְנַבֵּר עֲלֵיהֶם וְיִשְׁבֵּר אוֹתָם מִחֲדָשׁ.

יעדער מענטש אויף דער וועלט, אפילו דער וואס געפינט זיך אין גאר א נידריגער מדריגה, אפילו אויב ער געפינט זיך ממש טיף אין די אלע ערדישקייטן, מיט דעם אלעם, ווען ער וויל אריינגיין אין עבודת השם דארף ער דאך אוודאי ארויפגיין פון איין מדריגה צו דעם אנדערן, און דעמאלסט, א יעדעס מאל וואס ער גייט ארויס פון איין מדריגה צו דעם אנדערן, זענען זיך מורא'דיג מתגבר אויף

אים די קליפות פונדאסניי, וואס דאס זענען אייגנטליך די תאוות און דמיונות און מחשבות און בלבולים און מניעות וואס לייגן זיך אויס קעגן אים א יעדעס מאל, וואס זיי לאזן אים נישט אריינגיין אין די 'שערי קדושה'.

און מיט דעם גרייזן אסאך די ערליכע חסידים; ווייל זעענדיג ווי פלוצלונג זענען זיך מתגבר אויף אים אזעלכע תאוות און בלבולים און מניעות, דאכט זיך אים אז ער איז אראפגעפאלן פון זיין מדריגה וויבאלד ערשט א צייט פריער האבן זיך נישט מתגבר געווען אויף אים אזוי שטארק אט די אלע תאוות און בלבולים נאר זיי זענען געווען עטוואס איינגעהאלטן, דעריבער מיינט ער אז ער איז אראפגעפאלן ח"ו.

אבער אינ'אמת'ן איז דאס בכלל נישט קיין נפילה, נאר דאס נעמט זיך וויבאלד ער דארף ארויפגיין פון איין מדריגה צו דעם אנדערן לויט זיין באגריף, דעריבער זענען זיך מתגבר אויף אים פונדאסניי די אלע תאוות און בלבולים און מניעות און פארקומטקייטן פון הארץ א.א.וו. אויף א שטארקערן אופן.

דארף מען טאקע זיך זייער מחזק זיין יעדעס מאל באזונדער און נישט ווערן דערפון געפאלן ביי זיך יעדנפאלס, ביז ער וועט דאס פונדאסניי איבערקומען און צוברעכן.

(מתוך ספה"ק ליקוטי מוהר"ן סי' כ"ה)

א תיקון אין אלע עולמות!

"כָּל אֲדָם שֶׁפָּעוּלָם, אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד, וְאֶפְלוּ אִם הוּא בְּתוֹךְ הָאָרֶץ מִמַּשׁ, עִם כָּל זֶה, בְּשֵׁרוּצָה לְכַנֵּם בַּעֲבוּרַת הַשָּׁם, בְּוֵדָי צְרִיךְ שִׁילֵךְ וְיַעֲלֶה מַדְרֵגָה לְדַרְגָּא".

דאס הייסט, אז א מענטש ווערט נתעורר, ער ווערט העכער, ער ווערט מער מקורב צום אויבערשטן, דארף ער וויסן אז ער האט

מכריע געווען א זאך, ער האט געמאכט א תיקון אין זיך, ער האט מעביר געווען א זוהמא פון דער וועלט, ער האט געמאכט א תיקון אין אלע עולמות, ער איז נתעלה געווארן צו השם יתברך. איז אויף צומארגנס קומט א צווייטע התגברות הקליפות, ער באקומט א נייע טומטום הלב. דארף ער דעמאלטס ווייטער בעטן און ווארטן און בענקען, ביז ער מאכט פונדאסניי א התחלה און ער ווערט נאך העכער! - דאס איז די ארבעט אויף דער וועלט.

ווייל יעדער מענטש האט דאך אסאך זוהמא, און אין יעדן טאג איז דא אנדערע סארטן קליפות וואס מען דארף מבער זיין. ממילא, דאס וואס מען פאלט אראפ, דאס איז אויך דער תיקון, ווייל מען פאלט אראפ - און אין דער ירידה בענקט מען צו השם יתברך, מען האפט און מען ווארט און מען זוכט.

אפילו ווען דאס הארץ איז פארשטאפט

אונזערע לייט פלעגן זאגן אסאך מאל תהלים אפילו בטומטום הלב. נאכדעם אז מען איז צוקומען צו א פסוק וואס דער פסוק רעדט פון אמונה, צו פון בטחון, צו פון מנוחת הנפש, וואס ער זעהט אז דער פסוק גיט עפעס ארויס פונקט - - עס פאסט עפעס פונקט אויף דעם ענין ביי וואס ער שטייט (לפי מצבו), פלעגט מען עס איבערזאגן אסאך מאל, ביז מען פלעגט נתעורר ווערן ממש צו רעדן אליין צום אויבערשטן, און נאכדעם ווייטער געזאגט תהלים^[א].

א. עיין ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' צ"ח: עוד אמר לענין התחזקות בהתבודדות ותחינות ובקשות, כי הדיבור יש לו כח גדול לעורר את האדם, **אף על פי שנדמה להאדם שאין לו לב**, אף על פי כן כשידבר הרבה דברי התעוררות ותחינות ובקשות וכיוצא, זהו בעצמו שמדבר, הוא בחינת התגלות התעוררות לבו ונפשו להשם יתברך, בבחינת (שיר השירים ה): "נפשי יצאה בדברו", שהדיבור בעצמו הוא התגלות הנפש והלב. **ולפעמים על ידי שידבר הרבה, אף על פי שיהיה בלא לב כלל, אף על פי כן יבוא אחר כך על ידי זה להתעוררות גדול בלב ונפש**. והכלל כי הדיבור בעצמו יש לו כח גדול.

דאס איז דער כלל, מען דארף וויסן, די גאנצע מציאות הבריאה איז עליות מיט ירידות! די ירידה איז א תיקון מיוחד וואס מען דארף ממליך זיין דעם אויבערשטן אין דער ירידה!

נאכדעם ווערט מען ווייטער דערהויבן, מען באקומט אן עליה, און נאכדעם קומט א צווייטע התגברות - אויף דעם וועג דארף מען זיך אויסלערנען צו גיין. אט דאס איז וואס דער רבי זאגט אז מען דארף זיין "בקי ברצוא, בקי בשוב"^[ב].

עס שטייט פון בעל שם טוב^[א], ווען א מענטש זעצט זיך לערנען און ער שפירט אז עס גייט אים נישט, ער פארשטייט נישט, דער קאפ איז אים פארשטאפט פון פארשטיין, עס איז אים שווער, זאל ער וויסן אז עס איז שורה אויף אים דינים. אבער אז ער איז שוקד, ער זאגט איבער עטליכע מאל דעם שטיקל גמרא נאכאמאל און נאכאמאל, מען הארעוועט ביז דער אויבערשטער העלפט אז עס

ב. עיין כל זה באר היטב בליקוטי מוהר"ן סי' ו' [נתבאר לעיל במשיבת נפש אות א'] עיין באוסף מכתבים (חלק ג' מכתב קע"ח) וז"ל: בימים אלו אמרתי כמה פעמים ברבים, כי צריכים לדעת שאפילו אם ח"ו נכשל האדם באלף ראיות אסורות ח"ו, אם באה לפניו הראיה האלף ואחת, צריך הוא לזרוק כל החשבונות, ולדעת שעתה הוא מצווה מה' אלקי ישראל לעצום את עיניו - אפילו בפעם האלף ואחת. ואם הוא עוצם אז את עיניו, זהו בחינת שהוא בקי בשוב, בבחינת "ואציעה שאול הנך", ומובא שעל ידי זה הוא עושה תיקונים נפלאים, וממליך את השי"ת גם בשאול תחתיות, ועושה תיקונים כאלו שאפילו צדיק אינו יכול לעשות תיקונים כאלו, כי הרי אינו רשאי להכנס לשם, והוא מאחר שכבר בדיעבד נפל לשם והמליך את בוראו שם במקומו - שבר את הרע בשרשו, והיא מדריגה גדולה. וזה בחינת 'במקום שבעלי תשובה עומדים שם, צדיקים אינם עומדים שם' (ברכות לד ע"ב ועד). וראה לאיזה מקום הוא עולה עי"ז, היינו 'לכבוד אלקים', יותר מצדיקים גמורים, כי הרי כן גילו לנו חז"ל בכמה וכמה מקומות.

ג. "תולדות יעקב יוסף" במדבר, אות א: "ונודע כי המחשבה הנקרא אָן, כשמקשר המעשה שהיא השכינה הנקרא אני עם המחשבה הנקרא אין, אזי מבטל כל גזירות קשות ורעות ... כמו ששמעתי ממורי כשלומד ואינו מבין הוא מלכות, ואחר כך כשמבין אז מקשר מלכות עם בינה ודפח"ח". גם עיין "בבן פורת יוסף" על פרשת וישב: "שמעתי מפי מורי זלה"ה ע"ה: והוא דרך טוב לאיש ישראלי לימי הקטנות, שלא יבטל התמיד מעסק לימודו ועבודת ה' גם שאין חושק, דמ"מ עשה מעשה, שהדיבור נקרא מעשה (עי' שבת קיט:), ולכן גם שהי' בלי כוונה יצא, וכמ"ש הרמב"ם הנ"ל, עכ"ל.

ווערט אים ליכטיג און עס לערנט זיך, זאל ער וויסן אז ער האט ממתיק געווען דינים. - דאס איז אין אלע סארטן אופנים.

נאך נישט געווען קיין צוויי אייניגע תפילות מיום בריאת העולם!

איך האב טאקע געזעהן די וואך פון אר"י הקדוש אויף דער משנה [ד]: **"וּכְשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל, אַל תַּעַשׂ תְּפִלְתְּךָ קִבְעוּ, אֲלֵא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים לְפָנַי הַמָּקוּם בְּרוּךְ הוּא"**. זאגט דער אר"י הקדוש [ה], וואס איז דער 'אל תעש תפילתך קבע' נאר, א מענטש מיינט אז ער דאווענט נאך א דאווענען... אפילו א מענטש דאווענט אמאל געשמאק - אבער ער מיינט אז ער דאווענט נאך א דאווענען... אבער ווען ער ווייסט ווען אז יעדעס דאווענען איז אזא מין חידוש - - עס איז א חידוש נפלא!

ד. אבות פ"ב, מ"ג.

ה. פרי עץ חיים - שער התפלה, פ"ז: ומה שאמרנו למעלה, כי אחר כל תפילה ותפילה מסתלקין המוחין מזעיר ונוקבא, וחוזרים ומתמעטין. **אל תטעה בזה ותחשוב**, כי אותן המוחין עצמן אשר נסתלקו, הם עצמן החוזרים אחר כך, בבחינות מוחין בתפילה אחרת, וכן על דרך זה בכל תפלה ותפלה, אמנם אין הענין כן, אמנם בכל תפלה ותפלה, מתחדשים מוחין חדשים גמורים לגמרי, **ואין לך כל תפלה ותפלה שלא יתחדשו אז אורות חדשים גמורים לא ראי זה כראי זה**. והנה צריך שתדע, כי הנה יש הפרש גדול, בין תפלת החול ובין תפלת ראש חודש, ובין תפלת יו"ט, ובין חול המועד, ובין תפלת שבת. וגדולה מזו, דאפילו ביו"ט עצמו, אינו דומה תפלת פסח, לתפלת שבועות, ולתפלת סוכות. וגדולה מזו, כי אפילו תפלת החול עצמו, אינו דומה תפלת יום זה, לתפלת יום שלפניו. וגדולה מכולם כי אפילו תפלת שבכל יום ויום, יש הפרש גדול בהם, ואינו דומה תפלת הבוקר, לתפלת המנחה, או לתפלת ערבית. **סוף דבר, שאין לך תפלה מיום שנברא העולם, עד לעתיד לבא, שתהא דומה לחברתה כלל ועיקר**. וטעם הדבר, כי הנה כבר ביארנו, כי כל התפלות הם כדי לברר הבידורים... וכן על דרך זה יהיה בענין המשכות האורות בקריאת שמע, **כי אין קריאת שמע בעולם שתדמה לחברתה** בסיבה הנ"ל, וזה הטעם שנצטוינו להתפלל תמיד ג' פעמים ביום, ולקרא קריאת שמע פעמיים ביום, ואם ביטל אחת מהם, נקרא מעוות לא יוכל לתקן. והטעם הוא, שבכל תפלה ותפלה, ובכל קריאת שמע וקריאת שמע, נתבררים בידורים חדשים, ונמשכים גם כן מלמעלה מוחין חדשים, מה שלא נעשה מעולם

עס איז א נייער טאג, עס ווערן נייע סארטן תיקונים, א נייע סארט המלכה מיט וואס ער דארף ערשט ממליך זיין דעם אויבערשטן! ער מאכט אזעלכע סארטן נייע תיקונים אין דער בריאה!

דער אר"י הקדוש זאגט, **ווען א מענטש דאווענט אדער ער ליינט קריאת שמע זאל זיך אים דאכטן אז עס איז איינמאל אויף דער וועלט!** עס איז די ערשטע שמונה עשרה וואס ער דאווענט!

ווען ער ווייסט ווען וואספארא מין סארט חידושים עס איז דא ביי יעדעס דאווענען - - 'מיום הבריאה עד סופה איז נישטא א תפילה דומה לחברתה'!

דערפאר טאקע, וויבאלד עס קאכט א וועלט, די סטרא אחרא פארארבעט דאך אזויפיל, דארף מען זיך כסדר באנייען, זיך כסדר באנייען^[1].

א התחלה אויף אלע התחלות

איך האב אמאל געקלערט, פון דעם רבי'ן קומט אויס אז מען 'דארף' זיך כסדר באנייען; לכאורה, עס וועט דאך ממילא זיכער זיין א ירידה, וואס הייסט דאס אז מען 'דארף' זיך באנייען? (- הלא ממילא יצטרך להתחיל מחדש אחר הירידה). נאר מען דארף זיך באנייען אויף אזא סארט אופן אז סיי ווען עס וועט זיין א ירידה וועט מען זיך ווייטער

בשום תפלה או קריאת שמע אחרת [הגהה - צמח: **לכן הזהיר שלא תעשה תפילתן קבע**, כמאמר רז"ל].

ו. עיין בספר יומם (שנת תשס"ה) וז"ל: ענין ההתחדשות התמידית בכל יום ובכל עת ובכל שעה, הוא אחד מהיסודות שנשנו ע"י רבינו, שכידוע, עצותיו של רבינו מקורם בגנזי מרומים, ממקור גבוה מאוד, ובחכמתו השכיל להשפיל עצמו אלינו ולבאר הדברים הנשגבים בפשטות עצומה. כן הוא בענין ההתחדשות, רבינו הירבה מאד לעורר על ענין ההתחדשות, שיש להתחדש תמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה ובכל רגע, ומובן ע"פ הנ"ל, שכל שינוי זמן הוא עת רצון להתחדש, וגם יש תביעה מלמעלה להתחדש, וכאשר האדם מתמיד בהתחדשותו הרי הוא מתעלה בעבודתו ית"ש, הוא מתגדל ומתרום ויכול להגיע למדריגה גדולה מאד בקרבת אלוקים.

באנייען!^[ז] דאס הייסט, א התחלה אויף אלע התחלות! א התחלה וואס אלעמאל דארף מען אויף דעם מתחיל זיין.

אט דאס איז דאס לשון וואס שטייט אין שיר השירים^[ח]: **”אַחַזְתִּי וְלֹא אֶרְפָּנוּ!”**

”אחזתיו ולא ארפנו!”

דער 'ברית עולם' פון כלל ישראל מיטן אויבערשטן!

איך זאג אלעמאל דעם טייטש: אז צוויי גוטע פריינד מאכן א ברית - א בונד - אז מען וועט זיין כסדר (געטריי) איינער פארן צווייטן; פארוואס דארף מען מאכן א בונד, מען איז דאך סיי ווי ידידים? אז זיי זענען ידידים וועט דאך סיי ווי 'דער' טון פאר אים, און 'דער' פאר אים, צו וואס דארף מען מאכן א בונד?

נאר עס ווערט טאקע געבראכט^[ט], וויבאלד יעצט זענען מיר ידידים, אבער מיר ווייסן דאך אז עס וועט זיין א העלמה אויף דעם

ז. עיין ליקוטי הלכות ה' חנוכה ה"ז: וכלל כל דברינו כלולים במה שאמר רביז"ל, והזהיר אותנו מאד - שאסור להיות זקן, כמבואר משיחה זאת בשיחות הר"ן (סימן נא), כי צריכים להתחיל בכל פעם מחדש, כמבואר בדבריו ז"ל כמה פעמים (סימנים רמה, רסא) ... וזהו (משלי כב, ו): "חנוך לנער על פי דרכו, גם כי יזקין לא יסור ממנה" - שאפילו כשיזקין לא יסור מבחינת החינוך, היינו כנ"ל, שלא יהיה זקן לעולם, **כי אפילו כשיזקין - יתחיל גם כן בכל פעם מחדש בבחינת אה"ה הנ"ל**, כאילו הוא מתחיל עתה לחנך עצמו בעבודת ה', וכאשר ראינו זאת מרביז"ל בעצמו (כמבואר בשבחי הר"ן סימן לג). **וכן כל אדם לפי דרכו, צריך לחנך עצמו, באופן שגם כי יזקין לא יסור מהחינוך שיחנך עצמו בכל פעם ויתחיל בכל פעם.**

ת. ג. ד.

ט. עיין ליקוטי תורה (בעל התניא) פר' נצבים: "לעברך בברית". והענין כמו למשל שני אוהבים שכורתים ברית ביניהם שלא תפסוק אהבתם **שאלו היה הדבר שהאהבה תלויה בו קיים לעד לא היו צריכין לכריתת ברית ביניהם**, אלא לפי שיראים שמא יבוטל הדבר ובטלה האהבה או שמא יגרום איזה מניעה מבחוץ. וע"י כריתת הברית תהיה אהבתם אהבה נצחית בל תמוט עולם ועד ולא יפרידם שום מניעה מבית ומחוץ. והיינו מפני שעושין ביניהם קשר אמיץ וחזק שיתייחדו ויתקשרו באהבתם בקשר נפלא ולמעלה מן הטעם והדעת שאף

ידידות'שאפט, מאכט מען זיך אפ, אפילו עס וועט זיין א העלמה, איז איינער דא צום צווייטן, אפילו ער וועט נישט שפירן; אז נישט - צו וואס דארף מען א בונד?!

דער אויבערשטער האט 'כורת ברית' געווען מיט אברהם אבינו לעולמי עד ולנצח נצחים; פארוואס האט דער אויבערשטער כורת ברית געווען? פשט איז, מען זאל דינען השם יתברך אפילו ווען עס גייט נישט, אפילו מען שפירט נישט!

די זעלבע זאך, וויבאלד דער אויבערשטער האט כורת ברית געווען מיט אונז, וועט דער אויבערשטער סוף-כל-סוף אויסלייזן כלל ישראל אפילו מען איז נישט ווערד! אלע מיני מענטשן! פארוואס? ווייל דאס איז דער כלל פון א ברית. א ברית איז פשט, א בונד - אפילו עס קומט נישט!

דארף מען וויסן, עס איז געוואלדיגער חשיבות אז מען האלט זיך ביים אויבערשטן!

דער אויבערשטער אליין בעט אונז - 'האלט זיך'!

דער רבי זאגט אין א פלאץ^[1], עס איז דא אמאל וואס דער אויבערשטער וויל אמאל העלפן א מענטשן, קומען די סטרא אחרא

שע"פ הטעם והדעת היה צריך לפסוק האהבה או לגרום איזה שנאה אעפ"כ מחמת הכריתות ברית מוכרח להיות אהבתם לעד קיימת ועל כל פשעים תכסה אהבה זו וקשר אמיץ זה לפי שבאו בברית והתקשרות כאילו נעשו לבשר אחד. וכמו שלא יוכל לפסוק אהבתו על עצמו כך לא יפסוק מעל חבירו. ולכן נקרא בלשון כריתת ברית כמ"ש אשר כרתו את העגל ויעברו בין בתריו כלומר להיות שניהם עוברים בתוך גוף אחד להיות לאחדים.

י. ליקוטי מוהר"ן סי' קט"ו: עוד שמענו בזה מפיו הקדוש, שהוסיף לבאר הענין הנ"ל, מה שהשם יתברך בעצמו מסתיר את עצמו בתוך המניעה כנ"ל. ואמר: **כי השם יתברך 'אוהב משפט'. וגם הוא 'אוהב ישראל'. אך אהבתו שהוא אוהב את ישראל, היא גדולה יותר מהאהבה שהוא אוהב את המשפט.** ועל כן כשהמידת הדין מקטרג על מי שאינו ראוי להתקרב להשם יתברך, לבלי להניחו ליכנס לדרך החיים, להתקרב לצדיק האמת ולדרך האמת. והשם יתברך הוא אוהב משפט, **על כן הוא יתברך מוכרח כניכול להסכים להזמין**

און זיי טענה'ן - ער האט דאך אפגעטאן אָן א שיעור. אבער דער אויבערשטער איז דאך אַן 'אוהב משפט', מוז ער פארענטפערן דעם משפט. זאגט ער פאר דעם מענטש - 'האלט זיך! האלט זיך!' מיט דעם אליין וואס דו דערהאלטסט זיך וועל איך ווייזן פאר דער סטרא אחרא - 'זעט ווי ער דערהאלט זיך אפילו עס גייט אים נישט!' - דעמאלט האט דער אויבערשטער מיט וואס צו מכריע זיין דעם משפט.

דאס אליין וואס דער אויבערשטער זעט ווי מען דערהאלט זיך אין אלע מיני סארטן אופנים - דאס טוט ברענגען אויפן מענטשן געוואלדיגע ישועות - 'זעה ווי ער האט זיך דערהאלטן ביי מיר אפילו עס איז אים נישט געגאנגען!'

”מי גר אתך - בענייתך?”

עס שטייט טאקע [א]: **”אין מקבלין גרים לימות המשיח”**, אזוי ווי עס שטייט: **”מי גר אתך - בענייתך?”** - ווער איז מקורב געווארן צו דיר בשעת דו ביסט געווען ארעם - בשעת ווען כלל ישראל איז געווען אין דעם שווערן מצב?! - נאר די וועלן האבן לעתיד א דין ווי אידן ממש.

לו מניעות למונעו מדרך החיים, כפי הראוי לו לפי מעשיו הרעים, על פי הדין והמשפט. כי הוא יתברך אינו יכול לדחות את הדין, כי הוא יתברך אוהב משפט כנ"ל. אך מאחר שבאמת הוא יתברך אוהב ישראל, ואתה האהבה של ישראל היא גדולה יותר מהאהבה של המשפט כנ"ל, מה עושה השם יתברך? כי הוא מוכרח כביכול להסכים על המניעות למנעו מן האמת, מחמת הדין והמשפט שעליו, כי הוא אוהב משפט כנ"ל. אבל אף על פי כן באמת לאמיתו רצונו וחפצו יתברך, שאף על פי כן יתקרב האדם אליו יתברך, כי הוא אוהב ישראל יותר מהמשפט כנ"ל. על כן, השם יתברך נותן רשות להזמין לו מניעות, **אבל הוא יתברך בעצמו מסתיר את עצמו כביכול בתוך המניעות. ומי שהוא בר דעת, יכול למצוא את השם יתברך בתוך המניעות בעצמן.**

יא. יבמות כ"ד ע"ב: תנו רבנן, **אין מקבלין גרים לימות המשיח**. כיוצא בו, לא קבלו גרים, לא בימי דוד, ולא בימי שלמה. אמר רבי אלעזר, מאי קרא? **”הן גור יגור אִפְס מאותי, מי גר אתך עֲלֶיךָ יְפוֹל”** (ישעיה נד). **”מי גר אתך” - בענייתך**, הוא ד"עליך יפול", אבל אידך לא.

עס שטייט טאקע, די ערשטע חלוקת הארץ איז נישט געווען אויף איין פלאץ - עס איז געווען שבטים וואס האבן געהאט אויף צוויי פלעצער וואס איין חלק איז אריין אין דעם צווייטן. אבער לעתיד, שטייט אין יחזקאל^[2], וועט די חלוקת הארץ זיין אזוי: דער (גבול) מערב פון ארץ ישראל איז דער ים הגדול, דער (גבול) מזרח איז דער 'נהר הירדן', און עס וועט זיין איין לאנגער פס (פון דרום ביז צפון, זייענדיג ברייט) פון דעם ירדן ביזן ים הגדול, (צעטיילט אויף) צוועלף לאנגע פסין - פאר יעדן שבט איין (פס). און אויך (די חלוקות) וואס וועט זיין אריבער דעם נהר ירדן וועט אויך זיין פון איין לאנגע שורה (פון דרום צו צפון) פון צוועלף לאנגע פסין פון מזרח צו מערב. און די גרים, אין וואספארא שבט זיי וועלן זיך געפינען, וועלן זיי נעמען חלוקות גלייך מיט די אידן^[2]. פארוואס? ווייל זיי זענען געווארן גרים ווען אידן זענען געווען בשפל המצב, דערפאר וועלן זיי האבן א דין אזוי ווי אידן.

”וּבְזֶה טוֹעִים הַחֲסִידִים הַכָּשָׁרִים הַרְבֵּה”

צוריק צום ענין; זאגט דער רבי:

”וּבְכָל פֶּעַם וּפֶעַם שִׁוֵּצָא מִדְּרָגָא לְדְרָגָא כְּפִי בְּחִינָתוֹ, אֲזִי מְתַנַּבְרִים עָלָיו מִחֲדָשׁ הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַתְּאֵוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְהַמְחֻשְׁבוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת, וּמִתְּשֻׁמִּים כְּנִגְדוֹ כְּכֹל פֶּעַם מְאֹד, וְאֵינָם מְנִיחִים אוֹתוֹ לְכַנֵּם לְשַׁעְרֵי קַדְשָׁהּ.”

ממילא, מענטשן פאלן אראפ ווייל מען זעהט ווי ער (- הסט"א) איז זיך מתגבר צוריק. אבער אינ'אמת'ן, זאגט ער, איז עס א טעות, עס איז נישט קיין ירידה, נאר מען גיט אים א נייע 'רע' - 'גיי פאררעכט דאס!'.

יב. פרק מז.

יג. שם פסוק כב-כג.

דערפאר טאקע איז א גרויסע מעלה וואס דער אויבערשטער האט געגעבן א תורה וואס מען קען ארבעטן מיט דעם 'בדיבור' - אפילו נישט במחשבה, און ממילא, לערנט מען, דאווענט מען, מען ארבעט מיט דעם מויל ביז עס עפנט זיך דאס הארץ.

דערפאר, בחיצוניות זאל זיך א מענטש אלץ כסדר דערהאלטן ביים אויבערשטן! איי, דיין פנימיות איז סתום? דער פנימיות איז סתום, אבער דער פנימיות דפנימיות איז נישט סתום!

האלט זיך ביי השם יתברך אויף אלע סארטן אופנים!

"וְיָבוֹה מוֹעֵים הַחֲסִידִים הַבְּשָׂרִים הַרְבֵּה, בְּשָׂרָאִים שְׁפָתָאם מִתְנַבְּרִים עָלָיו תְּאוֹת וּבְלָבוּלִים וּמְנִיעוֹת, וְנִדְמָה לוֹ שְׁנַפֵּל מִמְדַּרְגָּתוֹ, מִחֲמַת שְׁבוּמָן הַקֶּדֶם לֹא הָיוּ אֵלֹו הַתְּאוֹת וְהַבְּלוּלִים מִתְנַבְּרִים עָלָיו כָּל בְּה, וְהָיוּ נָחִים קָצֵת, עַל כֵּן הוּא סוֹכֵר שְׁנַפֵּל חֵם וְשָׁלוֹם. אֲכַל בְּאֵמַת אֵין זֶה נְפִילָה כָּלֵל, רַק שְׂוָה מִחֲמַת שְׁצָרִיךְ לַעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא לְפִי בְּחִינָתוֹ."

עס איז דא אמאל ערליכע אידן וואס גייען ארויף שווערע מדריגות, ער ווערט נאנט צום אויבערשטן, ער דארף אריינגיין אין א נייע סארט התקרבות צום אויבערשטן, שטייען קליפות און זיי לאזן אים נישט. אבער אז דו וועסט עס צוברעכן, גייסטו אריין אין א נייער התקרבות.

"וּמִחֲמַת זֶה מִתְנַבְּרִים עָלָיו מִחֲדָשׁ בְּהַתְנַבְּרוֹת גְּדוֹל יוֹתֵר כָּל הַתְּאוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַמְנִיעוֹת וְהַעֲקֻמִּימוֹת שְׁבֻלָב וְכוּ. וְצָרִיךְ כָּבֵל פֶּעַם וּפֶעַם לְהַתְחַזֵּק אֵת עֲצָמוֹ הַרְבֵּה וּלְבַלֵּי לְפַל מִזֶּה בְּרַעְתּוֹ כָּלֵל, עַד שִׁתְנַבֵּר עֲלֵיהֶם וַיִּשְׁבֵּר אוֹתָם מִחֲדָשׁ."

אט דעם לימוד דארף מען אסאך לערנען!

דער לימוד פון עבודת השם איז, 'מען גייט קיינמאל נישט אוועק פון אויבערשטן!' - דאס איז א שטארקער לימוד! און דאס דארף געבן א חיזוק אז מען דארף זיך האלטן ביים אויבערשטן אין אלע סארטן אופנים.

אבער דו האסט זיך נישט גע'שמד'ט!

עס ווערט טאקע געבראכט, דאכט זיך דער קאזניצער מגיד ברענגט עס אראפ^[יז]; עס שטייט אין רות^[טו]: **"וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וְכו' וְהָיָה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מְרֻגְלָתוֹ"**. "מרגלותיו" - דאס איז מרמז ווען כלל ישראל ליגט אין גאר א שווערע מדריגה, אין א נידריגע מדריגה. "בחצי הלילה" - דאס איז מרמז - אינמיטן גלות - אזוי שטייט אין תיקונים^[טז]. בעט זי זיך (- כנסת ישראל) דעמאלטס ביים אויבערשטן: **"וּפְרֹשֶׁתְךָ כִנְפֶיךָ עַל אֲמֹתֶךָ כִּי גֵאֵל אֶתָּה"** - 'הייב מיר אויף, זיי מיר מקרב, זעה ווי איך קוק אויס!'.
 זאגט איר דער אויבערשטער: **"שְׁכַבְי עַד הַבֶּקֶר"**. "שכב"י" מאכט, י"ש כ"ב, דאס איז די כ"ב אותיות. דו האסט כ"ב אותיות - האלט זיך ביי דער תורה, לערן, דאווען, "עד הבוקר" - ביז עס וועט קומען די גאולה.

"וְהָיָה בַבֶּקֶר" - דעמאלט ווען עס וועט קומען די צייט, **"אִם יִגְאָלְךָ טוֹב"** - אויב דו וועסט האבן אזויפיל טוב אז דער טוב וועט ווערד זיין אז דו זאלסט האבן די גאולה, **"יִגְאָל"** - וועט זיין די גאולה. און טאמער נישט, **"וּגְאֲלֹתֶיךָ אֲנֹכִי"** - וועל איך דיר אויסלייזן אפילו אָן דעם טוב.

פארוואס?

ברענגט ער אראפ: **"הֵיטִיבֶתְךָ חֲסִדְךָ הָאֲחֵרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן לְבִלְתִּי לָכֶת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים"**. זאגט ער, דאס אליין וואס דו ביסט נישט אוועקגעאנגען צו דער סטרא אחרא, דו האסט מיר נישט אפגעלאזט, דו האסט זיך געהאלטן אין גלות, איז דאס א גרעסערער חסד ווי דער 'חסד הראשון'.

יד. עיין עבודת ישאל פר' וירא בד"ה "בהפטרה" וכו'.

טו. ג, ח-ג.

טז. עיין זוהר חדש על רות.

וואס איז געווען דער 'חסד הראשון'? דער 'חסד הראשון' איז געווען: "לְכֹתֶךָ אַחֲרַי בְּמִדְבַּר בְּאַרְץ לֹא זְרוּעָה"^[1]. ווייל דארטן איז עס געווען מתוך נסים, מתוך גילויים, מיט א משה רבינו, מיט 'ישועות מעל הטבע', עס איז געווען מורא'דיג, פלאי פלאות, דעמאלטס האסטו זיך געהאלטן ביים אויבערשטן און דו ביסט נאכגעגאנגען דעם אויבערשטן אפילו 'בארץ לא זרועה'.

אבער 'חסדך האחרון' - עס איז געווען אזא מין לאנגער גלות, מיט אזויפיל הסתרות, מיט אזויפיל העלמות - און דו ביסט געווען דא, דו ביסט נישט אוועקגעגאנגען - דאס אליין אז דו ביסט נישט אוועק צו דער סטרא אחרא - אפילו דו ביסט נישט געווען נאנט צום אויבערשטן ווי עס דארף צו זיין - אבער דו האסט זיך נישט גע'שמדט', אט דער 'חסד' איז נאך א גרעסערער 'חסד' ווי 'מן הראשון'!

וועט ער זאגן תורה אין גיהנום...

אט דאס איז דער כלל, ווען א מענטש ווייסט ווען וואספארא נחת רוח ער טוט אן דעם אויבערשטן בשעת ההעלמה, וואלט די העלמה אליין געווען א געוואלדיגער גילוי!

דאס טומטום הלב וואלט געווען א געוואלדיגער התעוררות הלב!

די שאלה (- פראבלעם) איז, ווייל דאס אליין איז נעלם. אבער די מעשה איז - 'זיך אלעמאל האלטן ביים אויבערשטן'!

דער גאנצער גילוי פונעם בעל שם איז, אין אלע העלמות איז דער **אויבערשטער!**^[1] דער אויבערשטער איז דא אזוי ווי אין 'עולם

יז. ירמ' ב, ב.

יח. עיין לקט אמרי פנינים (קאמארא) דף ר"ו ע"ב, וז"ל: שמעתי ממורי שאם ידע אדם בידיעה ואמונה שלימה שבכל הסתרות ומחשבות זרות הקדוש ברוך הוא מסתתר שם אין

האצילות!^[ט] אזעלכע גילויים! עס איז נאר כלפינו - כלפינו קוקט עס אויס ווי קשיות מיט הסתרות.

לעתיד וועט מען זעהן דברים נפלאים וואס טוט זיך אין דער העלמה!^[כ]

זה הסתרה כלל, כי בידיעה שאדם יודע ומאמין שבכל תנועה והרהור דבר גדול ודבר קטן, שם הוא אלופו של עולם, חיות אלהות, מיד יתפרדו כל פועלי און, והרע נופל למטה, ונתגלה האור וחיות אלהות, וכן אפילו רשע גמור המתלהט לדברי עבירה ר"ל, הרי גם בחטא גנוז אלופו של עולם, חוץ מחטאת עבודה זרה ר"ל, דכתיב (בפ' שלח) לחטת חסר א', ואם היה מתיישב בדעתו האיך אכעיס את בוראי בפניו, ובחיות שהוא מחיה אותי, והוא אתי עמי ממש, והאיך אעשה הרעה הגדולה, וכן בענין תאוות המותר צריך להיות בקדושה ובענוה ובחיות אלהות, ואם היה כך, בנקל היה מתבטל הרע וחלף הלך לו, והיה מתהפך לאיש אחר ולאיש קדוש, ודבקות אהבת הבורא יתברך, אהבה בתענוגים אמיתיים, ובקל לו להשיג מדרגות רוח הקודש, רוח ה' תניחהו.

יט. עיין תולדות יעקב יוסף בהעלותך: מלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו'), ואין דבר גדול או קטן נפרד ממנו, כי הוא המצוי בכל המציאות כולם, ולכך יכול האדם השלם לייחד יהודים עליונים אפילו במעשיו הגשמיים, הן מאכל ומשתנה ומשגל, ומשא ומתן ודבריו הגשמיים שבינו לבין חבריו. עיין גם בתניא - באיגרת הקודש, פרק כ"ה, וז"ל: והנה אף כי ה' אחד ושמו אחד דהיינו דיבורו ורוח פיו המכונה בזוה"ק בשם שמו הוא יחיד ומיוחד אעפ"כ ההארה והמשכת החיות הנמשכת מרוח פיו יתברך מתחלקת לד' מדרגות שונות שהן ד' עולמות אבי"ע והשינוי הוא מחמת צמצומים ומסכים (ובים) לצמצם האור והחיות ולהסתירו שלא יאה מאיר כ"כ בעולם הבריאה כמו בעולם האצילות ובעולם היצ' הוא ע"י צמצומים ומסכים יותר וכו' אבל אין שום שינוי ח"ו בעצמות השכינה שהיא דבר ה' ורוח פיו וגם בבחי' ההארה והמשכת החיות הנה ההארה שבאצילות בוקעת המסך ומתלבשת בבריאה וכן מבריאה ליצירה ומיצירה לעשייה ולכן אור א"ס ב"ה שבאצילות הוא ג"כ בעשייה ובעוה"ז החומרי ע"י התלבשותו במלכות דבי"ע כמבואר הכל בכתבי האר"י ז"ל.

כ. עיין באוסף מכתבים (חלק ב' מכתב ק"י) וז"ל: וראיתי מהרה"ק ר' צדוק מלובלין דבר נפלא, שכל תאוה או קליפה אשר שולטת על האדם יש לה בפנימיותה כח של קדושה נפלאה כזו, באור כזה אשר הוא ההיפך ממש מאותה התאוה והקליפה השולטת בו בחיצוניות, וסימנך מאחז מלך יהודה שעל הפסוק "צור תעודה חתום תורה בלימודי וגו' הנה אנכי והילדים אשר נתן לי וגו' מעם ה' השוכן בהר ציון" (ישעיה ח' ט"ז) מביא רש"י ממדרש אגדה, שאחז צר וחתם את התורה וסגר בתי כנסיות ובתי מדרשות שלא ילמדו תינוקות של בית רבן תורה, והיה מורד במלכות שמים כ"כ עד שאמר 'אם אין צאן אין רועה', שרצה לגרום שהש"ת יסלק שכינתו מציון (אמר לו הנביא, כל מה שאתה חותם התורה

דער בעל שם טוב האט אויפגעוויזן די אמונה, עס האט אנגעהויבן צו שיינען דער תכלית הגילוי אין דער תכלית ההעלמה. ממילא אז עס ווערט דארט א גילוי, ווערט דארטן ליכטיג^[כא].

מען זאגט^[כב], די מתנגדים האבן אמאל געפרעגט רבי נתן'ען, 'וואס וועט ער טון אז מען וועט אים געבן גיהנום?' (ענה:;) אז מען וועט אים געבן גיהנום, וועט ער דארטן זאגן א תורה אין ליקוטי מוהר"ן, וועלן קומען אלע צדיקים פון גן עדן אים הערן, וועט דארטן ווערן דער גן עדן!...

דאס איז דער כלל, ווייל דער אמת איז, אין דעם גילוי איז דא די גרעסטע העלמה; פארקערט, ווי א גרעסערע העלמה עס איז דא, איז אמאל א גרעסערער גילוי!

אז דער אויבערשטער העלפט אז עס ווערט ליכטיג, איז עס כהרף עין! כהרף עין! די גרעסטע גאולה ביי א מענטשן איז דוקא בשעת ער איז אין דער גרעסטער העלמה!

לסותמה, לא יועיל לך), ע"כ. כל כך התגבר עליו הס"מ, ודייקא מאתו ומעצמו יצא חזקיה המלך שנעץ חרב בפתח בית המדרש ואמר, כל מי שאינו עוסק בתורה ידקר בחרב זו, בדקו מדין ועד באר שבע וכו', ולא מצאו תינוק ותינוקת שלא היו בקיאים בטומאה וטהרה (סנהדרין צד ע"ב), עד כדי כך שביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח (שם ע"א), וכל זה בא להורות על הרוח הקדושה שנעלם ונסתר אצל כל אחד, גם אם בחיצוניות שולטת בו רוח זרה.

כא. עיין דגל מחנה אפרים פר' עקב: 'כלל גדול לעבודת הבורא ברוך הוא העיקר הוא ההאמנה, ועל זה היה מזוהר אדוני אבי זקניי זללה"ה'.

כב. כך היא הגירסא בשיש"ק (ישן, ברסלב) ח"ה, אות צ"ט. [מובא גם בנוסח שונה קצת בשיש"ק (חדש) ח"ב, אות רע"א, עיין שם].

אות ז'

וְהֶעֱצָה לָזֶה לִתֵּן צְדָקָה לְעֲנִיִּים הַגּוֹנִים, כִּי עֶמְקַ גְּדֹלֶת הַפּוֹרָא יִתְבָּרַךְ
נִתְנַלָּה עַל יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתָנִים לְעֲנֵי הַגּוֹן שְׁעַל יְדֵי זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מִתְנַדֵּל וּמִתְפָּאֵר וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְחֲכִינֵעַ הַקְּלִפּוֹת שֶׁהֵם
הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלֹבָלִים וְכוּ' שְׁמִתְנַבְּרִים בְּכָל דְּרָגָא וְדְרָגָא בְּנֵ"ל.

און די עצה דערצו איז: געבן צדקה פאר ערליכע ארימעלייט.
וויבאלד דעם אויבערשטנ'ס גרויסקייט ווערט הויפטזעכליך נתגלה
דורכ'ן געבן צדקה פאר אן 'עני הגון', ווייל דורכדעם ווערט דער
אויבערשטער גרויס און באשיינט; און דורכדעם וועט ער זוכה זיין
צו מכניע זיין די קליפות, וואס דאס זענען די מניעות און בלבולים
א.א.וו. וואס זענען זיך מתגבר ביי יעדער מדריגה.

(שם)

”וְהִי”ה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה”

”וְהֶעֱצָה לָזֶה לִתֵּן צְדָקָה לְעֲנִיִּים הַגּוֹנִים”.

- אז א מענטש איז אין א ירידה איז דא אן עצה, "ליתן צדקה
לעניים הגונים".

”כִּי עֶמְקַ גְּדֹלֶת הַפּוֹרָא יִתְבָּרַךְ נִתְנַלָּה עַל יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתָנִים
לְעֲנֵי הַגּוֹן”.

דער אמת איז, צדקה איז אויך א זאך. א מענטש פארדינט געלט;
פארוואס איז ווערד געלט? עס איז דאך נאר פאפירעלעך, עס איז
נאר מטבע'לעך? ווייל עס איז דא דארט 'גוונן עילאין' וואס דאס
גיט דער שוויות! נאר וויבאלד די סטרא אחרא איז חופה אויף דעם,
ממילא פארגייט עס צו דער סטרא אחרא, אבער בפנימיות ליגט אין
געלט גרויסע 'גוונן' און 'חלקי הקדושה'^[כג].

כג. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' ס"ח: כל הנפשות תאבים ומתאווים לממון. ולא לממון בלבד
מתאווים וואוהבים אותו, אלא אפילו להאדם שיש לו הממון, דרך בני אדם למשוך אליו

דערפאר, אז מען נעמט דאס געלט וואס איז געלעגן אין דער סטרא אחרא און מען גיט עס פאר אן עני הגון, מען איז מחיה אן עני הגון, יענער עסט און טרינקט, יענער דינט דעם אויבערשטן מיט דעם, ווערט דעמאלטס אזא מין שמחה למעלה פון דעם וואס ער האט גענומען אזעלכע חלקי הקדושה וואס איז געלעגן אין דער סטרא אחרא און עס געברענגט צו דער קדושה, און וויבאלד ער איז משמח השם יתברך, גיט אים דער אויבערשטער א הארה אז ער זאל קענען מכניע זיין די קליפות.

עס שטייט אזוי [כד]: **"וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְדָקָה שְׁלוֹם"**; זאגט דער אר"ה הקדוש [כה], ווען א מענטש גיט א מטבע פאר צדקה - דער מטבע איז א יו"ד. און די פינף פינגער וואס האלטן אן דעם מטבע, דאס איז א ה"א. און אז יענער איז פושט יד, דאס איז א וא"ו. און אז ער עפנט די פינף פינגער פון דער האנט אריינצולייגן דאס געלט, איז דאס א ה"א, איז דאס (דער צירוף) הו"ה.

אבער דער צירוף אמיתי פון דער מצוה איז והי"ה, וואס דאס איז דער "והי"ה מעשה הצדקה שלום". אַוואו עס שטייט 'והיה' איז דאס א לשון 'שמחה'; קומט אויס, עס ווערט א שמחה למעלה אז א מענטש גיט צדקה.

"שְׁעַל יְדֵי זֶה תִּקְדָּשׁ כְּרוֹךְ הוּא מִתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכָּה לְהַכְנִיעַ תְּקֵלֹת שָׁהֵם תְּמַנִּיעוֹת וְהַלְבֹּלִים וְכוּ' שְׂמֵתִנְפְּרִים כָּבֵל דְרָגָא וְדְרָגָא כְּנִ"ל".

ולאחוב אותנו, מחמת שיש לו ממון, כמו שאנו רואין בחוש, וכמו שכתוב (משלי י"ד): "ואחובי עשיר רבים". וזה מחמת שהנפש באה ממקום עליון, שהממון בא ומשתלשל ומתהווה משם. **כי בוודאי התחלת המקום שמשתלשל משם הממון, הוא בודאי בחינת קדושה ושפע קודש. ואחר כך נתגשם למטה, כדרך ההשתלשלות, ונתהווה ממון. ועל כן הנפש תאבה לממון, מחמת שהנפש באה ממקום שהממון בא משם. אך צריך לבלי להתאוות להממון, כמבואר כבר כמה פעמים גודל גנות תאוות ממון, רק להתאוות ולאחוב המקום שהממון בא ומשתלשל משם כנ"ל. עיין גם ליקוטי מוהר"ן סי' נ"ה, אות ה'.**

כד. ישע' לב, יז.

כה. עיין ליקוטי תורה (האריז"ל) על ישע' לב.

אות ח'

עוד עצה לזה, שישמח את עצמו ויגיל וישיש בנקדתו הטובה כמה שזכה להיות מודע ישראל ולהתקרב לאנשי אמת המוליכין ומדריכין אותו בדרך האמת, אשר על ידי זה איך שיהיה יש לו תקנה טובה לנצח ועל ידי השמחה הזאת הוא משפר הקלפות שהם המניעות וכו' שפבל דרנא.

נאך אן עצה: ער זאל זיך פרייען און זיין גליקליך מיט זיין נקודה טובה וואס ער האט זוכה געווען צו זיין פון 'זרע ישראל' און צו מקורב ווערן צו ערליכע אידן וואס פירן אים און ווייזן אים דעם אמת'ן וועג, וואס דורכדעם, וויאזוי עס זאל נאר נישט זיין, האט ער אן אייביגע גוטע האפענונג; וואס דורך אט די שמחה צעברעכט ער די קליפות, וואס דאס זענען די מניעות א.א.וו. וואס זענען דא אין יעדער מדריגה.

(שם)

האלטן טיער די ידידה

"עוד עצה לזה, שישמח את עצמו ויגיל וישיש בנקדתו הטובה"

- מען זאל זיך מחיה זיין בנקודתו הטובה.

אמאל דארף מען זיך מחיה זיין אפילו מיט דעם וואס מען טוט נישט קיין שלעכטס! מען זעהט אמאל - מען טוט נישט קיין גוטס, אבער טוה נישט קיין שלעכטס - דאס אליין איז אזא נחת רוח פאר דעם אויבערשטן נאכמער ווי מען וואלט געטון גוטס!

די גמרא זאגט^[כ]: "יֵשֶׁב וְלֹא עָבַר עֲבָרָה, נֹתְנִים לוֹ שָׂכָר כְּעוֹשֶׂה מִצְוָה". פארקערט, אמאל דוקא אין די ירירות - -

עס שטייט פון בעל שם טוב [כז]: "אוקירו לנשייכו פי היכי דתתעתרו" [כח]. "נשייכו" איז לשון ירידה, ווייל "נשיתי" [כט] איז א לשון שכחה.

עס איז באקאנט, דער רבי זאגט אין תורה נ"ו [ל] דריי טייטשן פארוואס 'נשים' איז דער טייטש 'ירידה'. דער רבי זאגט, 'נשתי' גבורתם, אדער 'שכחה', און נאך עפעס א טייטש זאגט דער רבי (-) 'שנשו וקצו ממקומו של עולם'.

זאגט דער בעל שם: "אוקירו לנשייכו" - בשעת דו ביסט אין א קליינע מדריגה זאלסטו וויסן עס איז זייער חשוב די צייט - האלט זיך דעמאלטס ביים אויבערשטן, טוה דעמאלט נישט קיין שלעכטס! אז דו קענסט נישט טון וואס דו דארפסט - טוה וואס דו קענסט, טוה דעמאלטס אביסל, טוה א פשוט'ערע מצוה, לערן א גרינגערע לימוד! [לא]

כז. עיין באר מים חיים פר' בהעלותך, ד"ה "קח את הלויים": בשם הבעל שם טוב זי"ע על מאמרם ז"ל "אוקירו נשייכו כי היכי דתתעתרו", פירוש, יהא חביב וחשוב בעיניכם השכחה והירידה על רגע מהעבודה, 'כי היכי דתתעתרו' על ידי זה בגודל שבירת לב אחר כך באהבה עזה כבורח מן השביה. עיין גם בדגל מחנה אפרים פר' בהעלותך ד"ה "על פי ה'" וכו' ועוד שם בכמה מקומו.

כח. בבא מציעא נט ע"א.

כט. איכה ג, יז.

ל. אות ג', וז"ש: "הנשים", מלשון שנשו וקצו ממקומו של עולם, שנתרחקו מהשם יתברך. ויש שכבר היו קצת אצל השם יתברך, אך שכבר שכחו אותו יתברך. וזה הנשים, לשון שכחה. כמו שכתוב (בראשית מ"א) 'כי נשני אלקים' וכו', שכבר שכחו את השם יתברך. ויש שגם עתה זוכרים את השם יתברך, אך שנשתה גבורתם. ואין לאל ידם להתגבר על יצרם. ובשביל זה נקראים בשם נשים, מחמת שלש בחינות הנ"ל. בחינת שנשו וקצו וכו', ויש שהם בבחינת שכחה וכו', ויש שהם בבחינת נשתה גבורתם כנ"ל. ועל ידי כל זה הם רחוקים מהשם יתברך, והשם יתברך נסתר מהם בבחינת הסתרות הנ"ל.

לא. עיין בליקוטי הלכות הל' פסח ה"ט, אות י"ג: "שידעו בכל עת ועת שעוברים עליהם יהיה איך שיהיה לבלי ליפול בדעתו חס ושלומו, ולבלי להתרחק מהשם יתברך לעולם... שידע כל אחד מישראל מה לעשות בכל עת ועת איך להתחזק בכל עת ועת, פעם בתורה,

דאס איז פשט: "כי היכי דתתעררו" - דעמאלט וועסטו זיין ווערד דיין עשירות. פארוואס? ווייל ווער זאגט אז דו ביסט ווערד די עליה? אבער אויב דו האלסט זיך ביי דער ירידה, ביסטו ווערד נאכדעם די עליה!^[ב] דאס איז דער "כי היכי דתתעררו" - דעמאלט וועסטו ווערד זיין צו ווערן רייך אז מען זאל דיר געבן שפע.

דארף מען זיך פרייען -

"בְּמַה שְׂוֹכָה לְהִיּוֹת מְרֵעַ יִשְׂרָאֵל"

- מען איז בחלקו של הקדוש ברוך הוא, מען איז פון א גזע קודש, מען איז א 'חלק אלוקי ממעל'.

און ווייטער (- דארף מען זיך פרייען 'במה שזכה') -

"וְלִהְתְּקָרֵב לְאֲנָשֵׁי אֲמַת"

פעם בתפלה, פעם בצעקה ושועה ותחינה ובניה, פעם בשמחה וחדוה, פעם בדיבור, פעם בשתיקה. ויש עת שצריכין ומוכרחין לבטל את עצמו דייקא מהעבודה, בבחינת 'עת לעשות לה' הפרו תורתך', כמשארז"ל 'ביטולה של תורה זה קיומה'. כי יש עת שצריכין לאכול או לישן בשביל קיום הגוף, או לדבר עם בני אדם כדי לפקח דעתו, וכיוצא בזה הרבה, וכן כל העתים בכלליות ובפרטיות שעוברין על האדם, פעמים הוא בבחינת עליה, ופעמים הוא בבחינת ירידה". גם עיין ליקוטי הלכות הל' פקדון ה"ד אות י': "גם מי שאין עבודתו בשלימות, ואפילו אם נדמה לו שעדיין הוא רחוק לגמרי, ואפילו אם הוא באמת כך, אף על פי כן צריך להמתין ולצפות לישועתו ולהחיות את עצמו בתוך כך בכל מה שיוכל, פעם בתורה, פעם בתפלה, פעם בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, פעם בשיחה עם חבירו או רבו, פעם בעשיית איזה מצוה וגמילות חסד, פעם ברצון וכסופין והשתוקקות שזה העיקר, כמבואר בדבריו זכרונו לברכה (שיחות הר"ן נ"א) שעיקר הוא הרצון וכו' ובתוך כך לומדין כאילו לומדין ומתפללין כאילו וכו', עיין שם".

לב. עיין ספר המידות ערך תשובה, אות ע"ו: המתחיל לעבוד את ה', הקדוש ברוך הוא אומר לו: יודע אני, שחפצך ורצונך לעבוד אותי, אבל מה הוא הבטוחות שמא למחר תעזוב אותי, אם-כן איך אקרב אותך בשביל הרצון שרצית, ואיך אגלה לך תיכף דברים נסתרים? אלא כן תעשה: בתחילה אהוב אותי כך ותעשה מצוותי, אף על פי שאין אתה יודע השכל של המצוה, ועבוד אותי פשוט בלא חכמות, וכשתעבוד אותי כמה זמנים, אזי אאמין לך ואגלה לך טעם ושכל של כל דבר ודבר ואקרב אותך בכל מיני התקרבות, כי הזמן הרב שעבדת אותי מקודם הוא בטוחות שלא תעזוב אותי, [הן אמת" וכו'].

- מען איז נאנט צו ערליכע אידן -

"המוליבין ומדריבין אותו בדרך האמת, אשר על ידי זה איך
שיתהיה יש לו תקנה טובה לנצח".

נישט מוותר אויף זיין אייגענעם עונש

עס ווערט געבראכט פון רבי משה חיים לוצאטו^[ג] (- הרמח"ל), אינ'אמת'ן, על פי הלכה און על פי גמרא קומט אויס פון די סוגיות, אז א מענטש האט רוב עבירות, דארף מען אים געבן אויף דער וועלט אסאך שכר אויף זיינע מצוות אזוי אז ווען ער קומט אויף יענער וועלט קומט אים גארנישט ווייל מען האט אים באצאלט אויף דער וועלט.

אויב אבער האט ער רוב מצוות און א מיעוט עבירות, דארף מען אים געבן אויף דער וועלט גאר שטארקע עונשים פאר זיינע עבירות, כדי ווען ער וועט קומען אויף יענער וועלט זאל ער קומען ריין, ער זאל קענען באקומען נאר שכר פאר די מצוות.

זאגט ער, עם-כל-זה, דער אויבערשטער איז א רחום וחנון, איז אפילו א מענטש האט געטון רוב עבירות חס ושלום, וויל נישט דער אויבערשטער אים מאַבד זיין, זעט דער אויבערשטער אז ער זאל אפקומען אויף דער וועלט. און אז ער האט כאטש א נסיון, אדער גיהנום, אדער כף הקלע, טוט דאס פארט אפרייבן די עבירות.

מצוות איז א נצחיות'דיגע זאך, מצוות איז 'לעולמי עד ולנצח נצחים'. אנשטאט אים צו געבן אזא בייט, איז ער אים פארט מעניש. עס איז א רחמנות וואס דער אויבערשטער האט רחמנות אויף אים אז ער איז אים מעניש, כדי אים נישט צו צונעמען (מעולם הבא).

אין רמ"ק שטייט א דבר פלא^[לד], אין די י"ג מידות של רחמים איז דא א מידה (- "יכבוש עונותינו") וואס איז פון די י"ג מידות של רחמים. ער זאגט א משל, איינער האט געטון צוואנציג מצוות מיט צען עבירות, קען ער דאך זאגן דעם אויבערשטן: 'נעם אראפ צען עבירות - זיי מיר נישט מעניש אויף די צען עבירות, און גיב מיר נישט קיין שכר אויף צען מצוות!'.
 זאגט ער, אבער דער אויבערשטער דערמאנט זיך די חיים נצחיים פון די צען מצוות 'לעולמי עד ולנצח נצחים' - 'פארוואס זאל איך דאס אים צונעמען?!' - איז דער אויבערשטער גיט אים דווקא דעם עונש, מתוך רחמיו, כדי ער זאל האבן די מצוות, מען זאל אים דאס נישט אראפרעכענען.

קומט אויס, אמאל איז אן עונש א געוואלדיגע רחמנות, ווייל דער אויבערשטער וויל נישט אז ער זאל ווערן א 'נאבד' און אנווערן נצחיות^[לה].

לד. עיין תומר דבורה פרק א': והרי כל העולם אינו כדאי למצוה אחת ולקורת רוח אשר לפניו. ומטעם זה לא יקח שוחד של מצוות. המשל בזה, אין הקדוש ברוך הוא אומר: "עשה ארבעים מצוות ועשר עבירות, נשאר שלישים מצוות, וילכו עשר בעשר". חס ושלום. אלא אפילו צדיק גמור ועשה עבירה אחת, דומה לפניו כאילו שרף את התורה, עד שירצה חובו ואחר כך יקבל שכר כל מצותיו. וזה חסד גדול שעושה הקב"ה עם הצדיקים, שאינו מנכה מן המצוות, מפני שהמצוות חשובות מאד ומתעלות עד לפניו יתברך, והיאך ינכה מהן בשביל העבירות? כי שכר העבירה הוא מחלק הגיהנום הנבזה, והמצוות שכון מהנכבד, זיו השכינה, היאך ינכה אלו בצד אלו? אלא הקב"ה גובה חוב העבירות ומשלם שכר כל המצוות. והיינו "יכבוש עונותינו", שאין העונות מתגברין לפניו כמצוות, אלא כובש אותם שלא יתעלו ולא יכנסו, וכו' עיין שם.

לה. עיין ליקוטי הלכות ה' שבועות ה"ב, אות ח': אך באמת בשביל התכלית שיזכה אפילו הפחות שבפחותים והקל שבנקלים בודאי כדאי כל היסורים והצרות שסובל בזה העולם ואחר מיתה, כי הכל כדאי בשביל התכלית. (רק מי שהוא חכם אמת ורואה את הנולד הוא מיישב עצמו למה לו לסבול צער ויסורים הרבה בזה העולם, בפרט אחר מיתה אם לא ייטיב את מעשיו ולסוף מה ישאר ממנו? הלא טוב לו שייטיב את מעשיו והיה ניצול ממרידות העונשים לאחר מותו. וגם בזה העולם יהיה נקל לו ביותר לקבל פגעי העולם כידוע, ואחר כך יזכה למה שיזכה 'עין לא ראתה' וכו'). אבל על כל פנים, סוף כל סוף,

למה. עיין ליקוטי הלכות ה' שבועות ה"ב, אות ח': אך באמת בשביל התכלית שיזכה אפילו הפחות שבפחותים והקל שבנקלים בודאי כדאי כל היסורים והצרות שסובל בזה העולם ואחר מיתה, כי הכל כדאי בשביל התכלית. (רק מי שהוא חכם אמת ורואה את הנולד הוא מיישב עצמו למה לו לסבול צער ויסורים הרבה בזה העולם, בפרט אחר מיתה אם לא ייטיב את מעשיו ולסוף מה ישאר ממנו? הלא טוב לו שייטיב את מעשיו והיה ניצול ממרידות העונשים לאחר מותו. וגם בזה העולם יהיה נקל לו ביותר לקבל פגעי העולם כידוע, ואחר כך יזכה למה שיזכה 'עין לא ראתה' וכו'). אבל על כל פנים, סוף כל סוף,

זאגט רבי משה חיים לוצאטו, דערפאר, אפילו א מענטש האט געטון רוב עבירות, איז דער אויבערשטער אים מעניש פאר די עבירות אויף דער וועלט און אויף יענער וועלט, כדי די מצוות זאלן נישט גיין לאיבוד!

סיידן עס איז געווען 'הרבה לפשוע'. און אפילו אויב 'הרבה לפשוע' - אויב איז ער געווען צוזאמען מיט א חבורה וואס זיי דינען דעם אויבערשטן, וויל נישט דער אויבערשטער מפריד זיין דער חבורה, טוט ער מיט אים אלע מיני סארט 'טצדקי דעלמא', עס גייט איבער אויף דעם מענטשן אלע מיני סארטן מירוקים און זיכוכים, אז סוף כל סוף זאל ער בלייבן מיט זיין חבורה וואס ער האט זיך געהאלטן מיט זיי דא אויף דער וועלט, 'שלא להפריד את החבורה'.

זאגט ער, 'נמצא, אז די נאבדים זענען מועטים'.

גם התכלית המעט דמעט שיזכה **הקל שבקלים**, עולה על כל הצרות והיסורים שסבל בזה העולם ואחר כך.

עיין גם בספר "כוכבי אור" (להרה"ק ר' אברהם ב"ר נחמן זצ"ל) חלק 'ששון ושמחה' - תפילה א', בהערה שם, וז"ל: וכן כבר נודע מה שמוהרנ"ת ז"ל דיבר פעם אחת מפירוש תיבת "אייביג" (נצח). והמובן מדבריו הקדושים, **שבהאמונה הפשוטה מצוה גדולה להתפלל מרחוק על גודל ועומק פירוש התיבה הזאת!** ... ואחרי כל אלה מאחר שגם פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון (ברכות נז), עלכן גם החדוה שלנו גדול ועצום מאד עד בלי די, כי הלא החילוק **לנצח** שבין כל אחד לחבירו, לא יהיה, רק במהות התענוגים של השגת אלקותו, אבל כמות התענוגים גם ממצוה אחת, יהיה עד בלי תכלית. כי מה שאמרו חז"ל 'נה לו לאדם שלא נברא וכו', והכתוב "טוב משניהם את אשר עדן לא היה", לא נאמרו כי אם על חיי האדם שבעולם הזה, (כמובא בהתורה 'לכו חזו' בליקוטי מוהר"ן תניינא סימן ל"ט), אבל כפי התכלית האחרון שיזכה כל אחד, בודאי טוב יותר מה שנברא, **וזה נאמר אפילו על הפושע שבפושעים שאין פושע יותר ממנו!** כי גם אצלו 'כל מה דעביד רחמנא' להוריד נשמתו לזה העולם, 'לטובתו' הבלתי תכלית, 'עביד' ועשה כל זה. כי גם כל העונשים מרים ומרורים שלו שיצטרך לסבול עד אשר יזדכך, **אף על שיהיו קשים וגרועים מכולם, כאין יהיו נחשבים נגד העונג אשר יזכה גם הוא, גם אם לא עשה בזה העולם רק מצוה אחת.** כי העונשים גם אצלו יהיו מוגבלים. ותקות חוט זוהר אין סוף בדעת למעלה מדעת, ובעונג למעלה מעונג, אשר תזכה נשמת כל אחד מישראל גם **על ידי מצוה אחת**, יהיה עד בלתי תכלית וגבול. והדבר המוגבל, אף אם הוא גדול כמו שהוא גדול, נגד הדבר שאינו מוגבל, כאין וכאפס ממש הוא נחשב.

דער כח פון א ניגון!

על-כל-פנים, מען זעט אסאך מאל במציאות, א מענטש אז עס איז אים שלעכט און ער באקומט עפעס א גוטע מחשבה אין א זאך, ווערט אים גוט אויפן הארצן.

אן אינטערעסאנטע זאך, א מענטש קען זיך אמאל נעמען טאנצן; פארוואס? עס איז געקומען א נקודה טובה וואס האט אים געמאכט א "מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך".

דערפאר, אז דער אויבערשטער העלפט, עס שיינט אמאל, איז מען זיך מחיה מיט א גוטער נקודה טובה.

דאס איז דער ענין פון א ניגון. פארוואס איז א ניגון משמח? ווייל אינ'אמת'ן, יעדער איינציגסטער איד האט אסאך מיט וואס זיך צו פרייען, סיי מיט ישועות ברוחניות, און סיי מיט ישועות בגשמיות, נאר די עצבות מיט די עגמת נפש וואס ער האט, דאס פארשטעלט אים אזוי, עס איז אים מטמטם דער לב אז עס ווערט פון אים נשכח דעם חלק הטוב.

אבער דער רבי זאגט אין דער תורה "אזמרה"^[1], 'א ניגון איז מלקט דעם רוח טובה פון דעם רוח נכאה'. ווייל א ניגון האט אין זיך עצבות^[2], וואס דערפאר קען ער אריינגיין אין דעם מענטשן, און ער

לו. ליקוטי מוהר"ן סי' רפ"ב, וז"ל בא"ד: והכלל, כי נגינה דקדושה היא גבוה מאד מאד **כידוע, ועיקר הניגון נעשה על ידי בירור הטוב מן הרע,** שעל ידי שמבררין ומלקטין הנקודות טובות מתוך הרע, על ידי זה נעשים ניגונים וזמירות, עיין שם היטב. ועל כן על ידי שאינו מניח להפיל את עצמו ומחיה את עצמו במה שמחפש ומבקש ומוצא בעצמו איזה נקודות טובות ומלקט **ומברר אלו הנקודות טובות,** מתוך הרע והפסלת שבו וכו' כנ"ל, **על ידי זה נעשין ניגונים** כנ"ל, ואזי הוא יכול להתפלל ולזמר ולהודות לה'.

לז. עיין גם בליקוטי מוהר"ן סי' נ"ד, אות ו': וזה בחינת כלי זמר שמנגנין ביד, שעל ידי זה שורה הנבואה על הנביאים כמו שכתוב (מלכים ב ג): "קחו לי מנגן" וכו'. כי הכלי הוא התאספות הרוח, **והוא מעורב טוב ורע** ... וצריך להיות יודע נגן, שידע לקבץ וללקט ולמצוא חלקי הרוח אחת לאחת, כדי לבנות הניגון, היינו השמחה. היינו לבנות הרוח טובה, רוח נבואה, שהוא היפך עצבות רוח. כי צריך לעלות **ולירד** בידו על הכלי שמנגן, כדי לכוון

גיט אים דארטן א געפין א נקודה טובה וואס מיט דעם גיט ער אים דארט א מאך פרייליך, ווערט ער פרייליך - עס ווערט אים גוט. נאכער שטארקט ער זיך נאך אביסל ביז ער פארגעסט פון דער גאנצער עצבות און ער ווערט נאר פרייליך!^[לח].

דערפאר מאכט א ניגון פרייליך; אויב וואלט א ניגון געווען הויל שמחה, וואלט א ניגון נישט געמאכט פרייליך. א ניגון האט דווקא עצבות אין זיך - און עס גייט אריין אין דער עצבות - און דארטן מאכט ער פרייליך! ער געפינט דארט א נקודה טובה, ווערט דורכדעם נתהפך דער יגון ואנחה, לשמחה^[לט].

לבנות השמחה בשלימות. נמצא על ידי שמנגן ביד על הכלי זמר, על ידי זה מברר הרוח טובה מן הרוח רעה.

לח. עיין גם בליקוטי הלכות ה' פריה ורביה ה"ג, אות ד' (ע"פ אוצר היראה ערך 'נגינה'): גודל כח הניגון אפילו בפה, מכלשכן כששומעין הניגון ממנגן טוב ויפה, שמנגן אותו על כליזמר טוב ויפה, שאז יש כח להניגון לשמח את האדם בתוך תוקף הדאגה והעצבות שלו; כי כל מיני נגינה נמשכין מבחינת העשרה מיני נגינה, שיש להם זה הכח לחטוף היגון ואנחה ולהפכו לשמחה, שזה בחינת מה שאתערותא דניגונא היא מסטרא דלוואי שהיו מנצחים בשיר על הדוכן, והלויים הם בחינת סטרא דשמאלא, ששם עיקר אחיזת הדין והעצבות. ודייקא עלידי בחינת נגינה הנמשך בשרשה מבחינת שמאל, שזה בחינת רוח צפונית דייקא המנשבת בכינור של דוד, עלדידה ממתיקין הדין בשרשו עד שמהפכין כל מיני יגון ואנחה לשמחה, שזה עיקר שלימות השמחה. וזה בחינת העליות והירידות שצריך המנגן לעלות ולירד בידו על הכליזמר בשעה שמנגן, ועלידי שעולה ויורד וחוזר ועולה וכו', עלדידה מברר הרוח והאזיר בבחינת בידור הרוח טובה מן הרוח רעה, והכל כפי מידות הניגון וערכי וצירופי קולות של הניגון, שזה עיקר נעימות הניגון עלפי מידותיו. וכל אלו הירידות והעליות הם בחינת מה שצריך המנגן והממשיך השמחה לירד בניגונו בתוך תוקף הרוח רעה, שהוא בחינת יגון ואנחה, ולברר ולהעלות הקדושה משם, שהיא בחינת שמחה, רוח טובה, עד שיתהפך גם היגון ואנחה, לשמחה, שזה עיקר שלימות השמחה כנ"ל. ועלכן יש להניגון כח גדול לעורר לב האדם ולהמשיכו להשם יתברך מאד מאד, והכל מחמת הנ"ל, כי הוא מברר הרוח טובה של שמחה וקדושה מתוך תוקף עומק התגברות הרוח רעה, בחינת עצבות ויגון ואנחה, עד שמהפך גם הרוח רע והעצבות עצמו גם כן לשמחה, שזהו עיקר שלימות הקדושה.

לט. עיין ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' כ"ג: כשאדם שמח, אזי המרה שחורה ויסורים נסתלקים מן הצד. אבל מעלה יתירה, להתאמץ לרדוף אחר המרה שחורה דווקא, להכניס אותה גם

”איך וועל דיד נאך ווייזן מיין גוטס!”

דערפאר, פון בעל שם טוב שטייט טאקע די עצה וואס דער רבי זאגט^[מ] פון **”בְּצַר הַרְחֵבֵת לִי”**^[מא], אז א מענטש זאל אין דער צרה זען די הרחבות. א מענטש זאל וויסן - עס קומט אים גארנישט; ברוך ה' - איך האב א שטוב, ברוך ה' - אים האב וואס צו עסן, ברוך ה' - איך האב זיך ווי אנצושפּאַרן, ברוך ה' - איך האב א נקודה טובה. א מענטש וואס ווייסט אז עס קומט אים גארנישט, ווערט געוואויר ווי דער אויבערשטער האט אים געגעבן גאר אסאך.

זאגט דער בעל שם^[מב], אויב דו קוקסט אויף דעם טוב, איז דאס א סגולה צו ממתיק זיין דער צרה. דאס הייסט, דער **”בצר הרחבת לִי”** איז א סגולה אז עס זאל ווערן אויס צרה אינגאנצן - אויס מיט דער צרה אינגאנצן!

כן בתוך השמחה, באופן שהמרה שחורה בעצמה תתהפך לשמחה. שיהפוך המרה שחורה וכל היסורין לשמחה, כדרך הבא לתוך השמחה, שאז מגודל השמחה והחדוה מהפך כל הדאגות והעצבות והמרה שחורה שלו לשמחה. נמצא שחוטף המרה שחורה ומכניס אותה בעל כרחו לתוך השמחה, כמשל הנ"ל. וזה בחינת (ישעיה ל"ה): **”ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה”**, שהיגון ואנחה בורחים ונסים מן השמחה, כי בעת השמחה, דרך היגון ואנחה לעמוד מן הצד כנ"ל, אבל צריך לרדוף אחריהם דייקא, ולהשיגם ולהגיעם, להכניס אותם דווקא לתוך השמחה כנ"ל. וזהו: **”ששון ושמחה ישיגו”** וכו' שהששון ושמחה ישיגו ויתפסו את היגון ואנחה, שהם נסים ובורחים מן השמחה, להכניס אותם בעל כרחם לתוך השמחה כנ"ל.

מ. ליקוטי מוהר"ן סי' קצ"ה: **”בצר הרחבת לִי”** (תהלים ד). היינו שגם אפילו בהצרה בעצמה, השם יתברך מרחיב לנו. כי אם יסתכל האדם על חסדי ה', יראה, שאפילו בעת שהשם יתברך מיצר לו, גם בהצרה בעצמה, השם יתברך מרחיב לו ומגדיל חסדו עמו. וזה: **”בצר הרחבת לִי”**, היינו אפילו בתוך הצרה בעצמה, נתת לי הרחבה בתוכה, מלבד מה שאנו מצפים שהשם יתברך ישיענו בקרוב מכל הצרות, ויטיב עמנו מאד, אך אפילו גם בהצרה בעצמה מרחיב לנו.

מא. תהלים ד, ב.

מב. עיין תולדות יעקב יוסף, פר' נח - אות ג': והענין דשמעתי בשם מורי זלה"ה מה שביאר בכתבי האר"י זלה"ה למתק דינין בשרשן, היינו ע"י שימצא בדין שורש חסד אז נעשה הכל חסד ונמתק הדין בשורש חסד זה שמצא בו, ודפח"ח.

עס ווערט טאקע געבראכט א ווארט [מג]: **"וַיֵּרָא בְּצַר לָהֶם בְּשִׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם"**; אז א מענטש פריידט זיך מיט א דבר טוב וואס דער אויבערשטער גיט אים, זאגט אים דער אויבערשטער - 'עס איז דיר אזוי ענג און עם-כל-זה פריידסטו זיך מיט דאס גוטס, אויב אזוי וועל איך דיר אינגאנצן ממתיק זיין!' - דאס איז דער "בשמעו את רינתם", איך וועל דיר ווייזן וואס 'רינה' איז [מד].

אבער ווען? בשעת א מענטש איז מודה אין דאס גוטס וואס דער אויבערשטער האט אים געגעבן, ער פריידט זיך מיט דעם, ער דאנקט פאר דעם; עס איז א סגולה ארויסצוגיין און צו מהפך צו זיין דעם גאנצן יגון ואנחה לשמחה.

זאגט דער רבי:

**"וְעַל יְדֵי הַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת הוּא מְשַׁבֵּר תְּקֵלֹפוֹת שָׁהִם הַמְּנִיעוֹת
וְכוֹ שֶׁבְּכָל דְּרָגָא"**

- ער גייט ארויף מדרגא לדרגא.

מג. עיין ישמח ישראל - שמחת תורה: עיקר שמחת מצוה היא להשליך ולשכוח כל הדאגות והאנחות, ולשוש ולשמוח בשמחת ד'. ועבודה זו מה מאוד חשוב וספון בעיני ד', **כי אין לו זאת אפ"י מהמלאכים**. וזה שכתב דוד המלך ע"ה (תהלים ק"ו, מ"ד) **"וירא בצר להם בשמעו את רינתם"**, רצה לומר, בזכות אשר בעת צרתם שמחו ורננו בד', מיד, **"ויזכור להם בריתו"**. עיין גם בשיש"ק (פילן) ערך יסורים אות ו'.

מד. עיין במכתב מהגה"ח ר' נתן ב"ר יהודה מטבריא מיום ה' נשא תר"מ: **"זכך שמעתי מרביז"ל** שאמר: כשאחד יש לו צער ומקבל אותו ואמר שהוא טוב, אומר לו השי"ת, **אט דאס איז גוט?** - **איך וועל דיר ווייזן וואס גוט איז!** עד כאן". עיין גם בשיש"ק (ברסלב) ח"ג, אותיות שפ"ח-שפ"ט. [אנשי שלומינו מצאו רמז לזה בפסוק (בראשית לב, יג): **"ואתה אמרת היטב - איטיב עמך"**, ודו"ק].

זכרון בהיכל ה'

האי חסיד המרום, מוקירי אנשי שלומינו
מוה"ר דוב (בערל) ב"ר יקותיאל
יהודה ע"ה פיש

נתנדב על ידי משפחתו החשובה

ויה"ר שחלימוד יחיה לעילוי נשמתו, ובמחרת יקוצו וירננו
שוכני עפר בביאת משיח צדקינו כב"א

מזל טוב וגרי יפה

לכבוד אנשי שלומינו החשובים, העוסקים בתורה בעבודה
ובגמילות חסדים, שהשתתפו בעין טובה וברוח נדיבה

ה"ה

מוה"ר יצחק דוב ניימאן הי"ו
לרגל הולדת בנו למזל טוב

מוה"ר קלמן אליעזר
זילבערשטיין הי"ו
לרגל הולדת בתו למזל טוב

מוה"ר שמחה פערלשטיין הי"ו
לרגל הולדת בנו למזל טוב

מוה"ר זושא ראטענבערג הי"ו
לרגל הולדת בנו למזל טוב

מוה"ר אביגדור
שלום כ"ץ הי"ו

לרגל ארוסי בנו הבה"ח נתמן ני"ו עב"ג
הרב זלמן לייב פריעדמאן שליט"א
ולרגל הולדת נכדיו למזל טוב

הרה"ג ר' חיים אהרן
פריעדמאן שליט"א
לרגל הולדת בתו למזל טוב

מוה"ר י-הושע כ"ץ הי"ו
לרגל הולדת בנו למזל טוב

ויה"ר שמשמחות אלו יושפעו לנו ולכל ישראל כל השפעות טובות ברוחניות
ובגשמיות, אך טוב וחסד ירדפנו כל ימי חיינו, בביאת משיח צדקינו בב"א

חזק ואחוז עצמך

עס איז פארהאן א מדרש (אותיות דרבי עקיבא, אות א) אויפן פסוק (משלי כא, ט): "אוֹצֵר נַחֲמֵד וְשֶׁמֶן בְּנוֹה חֶכֶם" - דער חכם האט אן אוצד נחמד, "וְכֶסֶל אָדָם" - א נארישער מענטש, "יִבְלָעֵנוּ" - נעמט עס אריין.

חז"ל דרש'נען אסאך דרשות אויף דעם פסוק. איינע פון די דרשות גייט אויף יהושע בן נון, וויבאלד איידער ער איז מקורב געווארן צו משה רבינו איז ער געווען אן עם הארץ, מען האט אים גערופן 'כסיל', אבער אז ער איז מקורב געווארן צו משה רבינו איז ער געווארן 'יהושע בן נון', 'דאש בני ישראל'.

דער הייליגער רבי האט אונז איבערגעגעבן אט דעם רכוש; ווי מען קוקט אויס, ווי ווייט מען איז, וועלכער דעת מען האט - וואספארא מגושמ'דיגער דעת מען האט - וואס מען קען זוכה זיין דורך דעם ליקוטי מוהר"ן, סיפורי מעשיות - דעם הייליגן רבי'נס ספרים!

דער הייליגער רבי אליין זאגט עס כמה פעמים - און רבי נתן חזר'ט עס, די ספרים זענען סיי פאר דעם גרעסטן מענטש אויף דער וועלט, און עס ווידקט (אפילו) פאר דעם קלענסטן מענטש אויף דער וועלט! עס ליגט אין דעם אזא חכמה!

אשרינו שזכינו לכך!

(יומא דהילולא דרביה"ק זצוק"ל - ח"י תשרי תשע"ח לפ"ק)